

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.180/2020/6.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság dr. Kulcsár István pártfogó ügyvéd (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, dr. Bóna Balázs ügyvéd (**alperesi képviselő címe**) által képviselt alperes neve (**alperes címe.**) alperes ellen, munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt indított perében, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 33.M.388/2017/89. számú ítélete ellen a felperes 90. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint (húszezer) + áfa másodfokú perköltséget.

A pártfogó ügyvéd díját 100 %-ban az állam viseli.

A 292.391 forint (kétszázkilencvenkettőezer-háromszázkilencvenegy) fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

- [1] A felperes 2009. január 5. napjától állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperesnél gondnok, karbantartó munkakörben. Alapbére 180.000.- forint, munkavégzésének helyeban volt. A munkaideje napi 8 órában került meghatározásra, amelyből négy órában a Óvodában, négy órában pedig azban végzett gondnoki, karbantartói munkát 2015. októberéig. Ebben az időszakban a felperesnek az épületen kívüli, udvari munkákat (fünyírást, gyomlálást, söprögetést) nem kellett ellátni. Az....nál 2015. októberétől megszűntek a felperes gondnoki, karbantartói feladatai, így 2015. novemberétől az Óvodánál végzett napi 4 órás karbantartói feladatai mellett az újonnan megnyílt ... Város Polgármesteri Hivatal épületében végzett részben karbantartói, részben udvaros munkakörbe tartozó feladatokat, melynek során időnként fűvet nyírt, gyomlált, söprögetett. A felperes 2015. decemberében rövidebb ideig betegállományba került, majd 2016. április 28-tól 2017. március 30-ig táppénzes állományban volt.

- [2] Felperes 2017. március 9-én írt levelében tájékoztatást kért az alperes vezetőjétől, hogy a jövőben milyen munkakörben és jövedelemmel kívánják tovább foglalkoztatni.
- [3] **SZ.I.**, az alperes ügyvezető helyettese 2017. március 14. napján az alábbi válaszlevelet küldte a felperes részére: „... tájékoztatjuk, hogy a alperesnél 2009. január 05-én létrejött munkaszerződésében foglaltaknak megfelelően a továbbiakban is intézményi gondnok, karbantartó munkakörben tudjuk foglalkoztatni a társaságunk által ellátott intézményekben, a hatályos munkaszerződésében foglalt bérrel. Mivel Ön előtt is ismeretes, a gondnoki, karbantartói feladatok az intézményeink teljes területére (épület, udvar, berendezési tárgyak stb.) kiterjednek, ezért kérjük jelezze, hogy az egészségi állapota lehetővé teszi-e ezen feladatok ellátását. Abban az esetben, ha az Ön egészségi állapota speciális foglalkoztatást igényel, úgy kérjük az orvosi leírást/igazolást a speciális foglalkoztatási szükséglet megállapításáról részünkre bemutatni szíveskedjen, hogy a foglalkoztatási hely (intézmény stb.) meghatározásánál arra figyelemmel lehessünk ”
- [4] Felperes a munkaviszonyát 2017. március 30. napján azonnali hatályú felmondással megszüntette. Az azonnali hatályú felmondás az alábbi indokolást tartalmazta:
„A 2009. január 05-én megkötött munkaszerződésem és munkaköri leírásom napi 4 órában a Óvoda gondnok, karbantartó, valamint 4 órában az ... gondnok, karbantartói feladataira szól. A munkaköri leírásom pedig nem tartalmaz udvari munkát. Ennek ellenére - betegségemet megelőzően - a Kft. kötelezett arra, hogy fűnyírást, udvari munkákat, utcai söprögetést és gyomlálást végezzek. A Kft. ezen jogszerűtlen tevékenységét a továbbiakban is folytatja, hisz megkeresést indítottam a Kft. felé, amelyre **SZ.I.** ügyvezető-helyettes válaszlevelében megerősítette, hogy gondnok, karbantartó és udvari munkára kívánnak alkalmazni a Kft.-hez tartozó különböző intézményekben. Fenti tevékenységével a Kft. megsérti a 2012. évi I. törvény Mt. 45. § (1) (2) bekezdését, valamint a 46. § (1) bek. a) b) c) d) pontjait.
- [5] A Kft. több alkalommal arra is kötelezett, hogy házakhoz, különböző ingatlanokhoz menjek ki saját autóval, zárat cseréljek, javítsak, csaptelepek javítása, cseréje szintén feladatkörömbe tartozott, valamint rácsok készítése. Saját műhelyemben készítettem, javítottam, saját autómot használtam, azon kérésemre, hogy benzinköltséget fizessenek, nemleges választ kaptam.
- [6] 2015. évben - munkakörömön kívül tevékenységre, szabadidőmben - lakatos munkákra vonatkozóan több megbízást kaptam a alperestől. Virágtartókat 15.000 Ft/db árért, korlátokat 2.000 Ft/db árért (...) kétszárnyas kapu 20.000 Ft/db árért (... utca), balkonláda tartókat készítettem el saját műhelyemben, minőségi kivitelben, kétszeri festéssel. Amikor 2015. októberével megszűnt az ...ban történő foglalkoztatásom, **SZ.I.** ügyvezető-helyettes termelői lakatos munkára kívánt a továbbiakban foglalkoztatni, a telephelyen lévő szerszám- és fűnyíró raktárhelyiségben kellett volna virágtartókat sorozatgyártásban elkészíteni. Én közöltem, hogy ezt vállalni nem tudom, egyébként sem erre szól a munkaszerződés. Mindeközben **SZ.I.** férje leszállított a műhelyembe egy rácsot, melyen komoly átalakítást kellett volna végeznem. A rács egy hónapig a műhelyemben volt, de mivel sem **SZ.I.**, sem a férje nem közölte, hogy milyen megbízási feltételekkel és összegszerűen mennyiért kívánják a munkát velem elvégeztetni, ezért a rácsot visszaszállítottam az ingatlanukhoz.

- [7] Mivel a munkát saját szabadidőmben, saját műhelyemben, gépeimmel nem végeztem el ingyen, fenti előzmények után sem prémiumot, sem béremelést, sem karácsonyi jutalmat nem kaptam. Kizárólag azon munkatásaim kaptak jutalmakat, akik - saját elmondásuk szerint - a vezetők részére végeztek munkát.
- [8] Tekintettel arra, hogy a Kft. megsértette a 2012. évi I. törvény Mt. 45. § (1), (2) bekezdését, az Mt. 46. § (1) bek. a) b) c) d) pontjait, az Mt. 51. § (1) bekezdését, valamint azt Mt. 58. § (1) bekezdését a munkaszerződés módosítására vonatkozóan, és **SZ.I.** ügyvezető-helyettes hivatali hatalmával súlyosan visszaélt, ezért a munkaviszonyom fenntarthatatlanná vált és a mai napon azonnali hatállyal felmondással élek."
- [9] Az alperes a 2017. április 04. napján kelt, felperesnek írt levelében az azonnali hatályú felmondást jogellenesnek tekintette.
- [10] A felperes 2015. augusztus 1. napjától többek között pikkelysömör hajas fejbőr és körömérzékenység, illetve ehhez kapcsolódó ízületi bántalom (20%), köszvény, scoliosis (gerinc görbületi eltérés), nyaki-, háti és ágyéki gerinc kezdődő kopás, nyaki gerinc porckorong elfajulás, lumbágó-isiász tünetegyüttes (gerinckárosodás összesen 18%), csípőízületek kezdődő kopása és jobb oldali sarokcsont sarkantyú képződés betegségeiben szenvedett. A felperes mozgásszervi egészségkárosodása sorsszerű megbetegedés következménye.
- [11] A 2016. március 2-i szakhatósági állásfoglalás a felperes egészségi állapotát 2015. augusztus 1-től 55%-ban, össz-szervezeti egészségkárosodását 45%-ban állapította meg azzal, hogy a felperes B2 minősítési csoportba tartozik, rehabilitálható, foglalkozási rehabilitációja nem javasolt.
- [12] A felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 2015. augusztus 1. napjától 46%-os, amelyből a mozgásszervi és bőrgyógyászati eredetű egészségkárosodása 34%-os volt.
- [13] A felperes 2015. november és 2016. április 28-a közötti munkavégzése egészségkárosodást, foglalkozási eredetű mozgásszervi megbetegedést nem alakított ki. Felperes nem az alperesnél végzett munkával összefüggésben volt keresőképtelen 2016. április 28-tól 2017. március 30-ig.
- [14] A 2017. május 25. napján kelt szakhatósági állásfoglalás a felperes egészségi állapotát 2016. október 1. napjától 45%-ban, egészségkárosodását 55%-ban állapította meg azzal, hogy C2 minősítési csoportba tartozik.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [15] A felperes az azonnali hatályú felmondás jogszerűségére tekintettel 3 havi végkielégítés címén 1.276.440 forint, 50 nap felmondási időre járó távolléti díj címén 709.134 forint kifizetésére kérte az alperest kötelezni.
érelemdíj címén havi 246.480 forintos távolléti díj figyelembevételével az alperesnél elszenvedett egészségkárosodásra tekintettel 10 havi távolléti díj, az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének megsértése miatt 2 havi távolléti díj kifizetésére kérte az alperest kötelezni.
- [16] Az azonnali hatályú felmondás kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes jogszerűtlenül járt el, amikor nem módosította a munkaszerződését, olyan munkára kötelezte, amely 59 éves korára nehéz fizikai munkának minősül, amennyiben pedig a munkavégzést megtagadta volna, akkor fegyelmissel elbocsáthatták volna.
- [17] Az alperesnél végzett munkával összefüggésben kialakult egészségkárosodással kapcsolatban előadta, hogy nagyon rosszat tett a gerincének és az ízületeinek a 2015. novemberétől a hidegben, esős időben végzett munka, és többszöri kérése és felszólítása ellenére sem kapott az eredeti munkakörének megfelelő feladatot.
- [18] Az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének megsértése körében arra hivatkozott, hogy azért nem részesült 2015. év végén 50.000.- forintos karácsonyi jutalomban és 2016. évben 50%-os béremelésben, illetve 2016. tavaszától prémiumban, mint a többi, azonos munkakörben dolgozó munkavállaló, mert az alperes ügyvezető helyettese, **SZ.I.** férjének nem végzett el egy ingyen munkát, egy rács komoly átalakítását. Előadta, hogy 2016. évben béremelésben három gondnok részesült.
- [19] Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte elsődlegesen arra tekintettel, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenes volt, mivel annak indokairól való tudomásszerzéstől 15 nap, illetve az okok bekövetkezésétől számított egy év eltelt.
- [20] Érdemben az azonnali hatályú felmondás első indokával kapcsolatban előadta, hogy az intézményi gondok, karbantartó munkakör magában foglalja az ingatlan teljes területét, így az épületet körülvevő kültéri területeket is. Utalt arra, hogy a munkavállaló a munkáltató utasításai szerint végzi a munkát, és munkaszerződés módosítás nélkül is jogosult a munkáltató a munkakörhöz tartozó olyan feladatokat megállapítani, amelyek a munkaszerződés szerinti munkakör jellegét nem változtatják meg jelentősen. Álláspontja szerint egy intézményi ingatlan gondnoki és karbantartói feladataihoz hozzátartozik az udvar és az utcafront rendben tartása, a munkaköri feladatok ilyen jellegű feladatokkal történő kiegészítése a munkakör jellegét alapvetően nem változtatja meg. Egyébként pedig a felperes által megjelölt plusz munkák nem tartoztak a munkaköréhez, a hivatkozott összegeket célprémium formájában kapta meg.
- [21] Az azonnali hatályú felmondás negyedik felmondási indokával kapcsolatban előadta, hogy 2015. évben néhány kiemelkedő teljesítményt nyújtó munkatárstól eltekintve mindenki, köztük a felperes

is azonos karácsonyi jutalomban, vásárlási utalványban részesült. 2016. évben felperes arra tekintettel nem részesült jutalomban, hogy az adott év túlnyomó részében betegállományban volt.

- [22] A felperes sérelemdíj iránti igényének elutasítását kérte, vitatta, hogy a felperes egészségkárosodása az alperesi munkavégzéssel lett volna összefüggésben.
- [23] Az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének sérelmével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alperes nem sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét, a felperes a többi azonos munkakörben dolgozó munkavállalóhoz képest kedvezőbb munkabérben, juttatásokban részesült.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [24] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes keresete nem alapos.
- [25] A felperes személyes előadása alapján az alperes álláspontjával egyezően megállapította, hogy az azonnali hatályú felmondás jogát a második, harmadik, negyedik indokról való tudomásszerzésről számított 15 napos szubjektív határidőn túl gyakorolta, mivel ezen okok a felperes 2016. április 28. napján kezdődő betegállományát megelőzően a munkavégzésével összefüggésben merültek fel. Erre tekintettel az azonnali hatályú felmondás elkésett az Mt. 78.§ (2) bekezdése alapján, ezért azt a bíróság érdemben nem vizsgálta.
- [26] Az elsőfokú bíróság az első felmondási okkal kapcsolatban megállapította, hogy a felperes keresőképtelenségét megelőzően végzett munkák tekintetében az azonnali hatályú felmondás jogát a felperes a 15 napos határidőn túl gyakorolta, mivel az udvari munkákat a felperes 2015. novemberétől 2016. április 28-ig végezte, ezért annak jogszerűségét érdemben nem vizsgálta.
- [27] A felperes az azonnali hatályú felmondást arra is alapította, hogy az alperes továbbra is jogszerűtlenül akarja kötelezni udvari munkákra. Ugyanakkor a bíróság **SZ.I.** 2017. március 14-én kelt levele alapján azt állapította meg, hogy a munkáltató szándéka az volt, hogy amennyiben a felperes egészségi állapota orvosi igazolással alátámasztva nem teszi lehetővé ezen feladatok ellátását és az egészségi állapota valamilyen speciális foglalkoztatást igényel, akkor azt a foglalkoztatási hely (intézmény) meghatározásánál figyelembe kívánják venni. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy az azonnali hatályú felmondásig nem született döntés arról, hogy a felperesnek milyen munkaköri feladatai lesznek a betegállományát követően, azokról csak elkezdődött az egyeztetés, ezért alaptalanul állította a felperes, hogy továbbra is jogszerűtlenül kötelezték udvari munkák ellátására.
- [28] A bíróság mellőzte **T.L.** tanúkénti kihallgatása iránti bizonyítási indítványt, mivel annak az ügy eldöntése szempontjából nem volt jelentősége, hogy **SZ.I.** ismerte-e a felperes munkaköri leírását.

- [29] Tekintettel arra, hogy az alperes a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben nem szegte meg és nem tanúsított olyan magatartás, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tette volna, ezért a felperes jogellenesen szüntette meg azonnali hatályú felmondással a munkaviszonyát.
- [30] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjjal összefüggésben igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki. A bíróság által kirendelt igazságügyi orvosszakértői vélemény és kiegészítő szakértői vélemények alapján a bíróság megállapította, hogy a felperes 2015. augusztus 1. napjától többek között pikkelysömör hajas fejbőr és körömérintettség illetve ehhez kapcsolódó ízületi bántalom (20%), köszvény, scoliosis (gerinc görbületi eltérés), nyaki-, háti és ágyéki gerinc kezdődő kopás, nyaki gerinc porckorong elfajulás, lumbágó-isiász tünetegyüttes (gerinckárosodás összesen 18%), a csípőízületek kezdődő kopása és jobb oldali sarokcsont sarkantyú képződés betegségekben szenvedett. Dr. **H.GY.** igazságügyi orvosszakértői véleménye alapján a bíróság megállapította, hogy a felperesnek az egészségkárosodása megállapítása szempontjából irányadó mozgásszervi egészségkárosodása idült megbetegedésekből adódik, amelyek lényege az ízületeket az élet során érő ismétlődő fizikai terhelés, egyéb igénybevétel okozta elfajulás, továbbá pikkelysömör okozta krónikus ízületi gyulladás okozta károsodás. A felperes 2015. november és 2016. április 28-a közötti munkavégzése során egészségkárosodást, foglalkozási eredetű mozgásszervi megbetegedést nem alakított ki, tekintettel arra, hogy az átmeneti állapotrosszabbodás egészségkárosodás alapjául nem szolgál, továbbá a sok ízületet érintő folyamat sorsszerű megbetegedések mellett szól, ezek önmagukban indokolják a megállapított egészségkárosodást. A szakértő megállapította, hogy a mozgásszervi eredetű egészségkárosodás és a munkavégzés között még részleges okozati összefüggés sem állapítható meg. A 2019. február 8. napján kelt kiegészítő orvosszakértői vélemény megállapította, hogy a felperes nem az alperesnél végzett munkával összefüggésben volt keresőképtelen 2016. április 28-tól 2017. március 30-ig.
- [31] Az alapszakértői vélemény szerint nem zárható ki, hogy a golfkönyök a 2015. ősztől 2016. tavaszáig végzett fűnyírás, gyomlálás miatt alakult ki, amennyiben az alkar izmainak huzamosabb idejű, intenzív igénybevételével járó munkavégzés is bizonyítható. Tekintettel azonban arra, hogy **V.Z.** és **V.Z.** tanúvallomása alapján ezek a feladatok csak időnként merültek fel, a huzamosabb idejű igénybevételt nem támasztották alá, és a szakértői vélemény nem támasztotta alá egyértelműen a betegség kialakulása és a munkavégzés közötti összefüggést, ezért a bíróság megállapíthatónak találta, hogy a munkavégzéssel összefüggésben a felperesnek nem alakult ki golfkönyöke.
- [32] A fentiek alapján a bíróság megállapította, hogy a felperes mozgásszervi megbetegedései sorsszerű megbetegedések következményei, a mozgásszervi eredetű egészségkárosodás és a munkavégzés között még részleges okozati összefüggés sem állapítható meg, valamint a keresőképtelensége nem az alperesnél végzett munkával állt összefüggésben, ezért a bíróság az egészség megsértése miatti személyiségi jogszértésre alapított sérelemdíj iránti kereseti kérelmet elutasította.
- [33] A bíróság álláspontja szerint a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy dr.**H.GY.** igazságügyi orvosszakértő nem járhatott el foglalkozás egészségügyi szakértőként, tekintettel arra, hogy ...

Intézetének tájékoztatása szerint foglalkozás-orvostani szakképesítéssel rendelkezik, ezért mellőzte dr.N.M. igazságügyi foglalkozás-orvostani szakértő kirendelését.

- [34] Az elsőfokú bíróság az egyenlő munkáért egyenlő bér megsértésével összefüggésben előterjesztett sérelemdíj iránti igényt is elutasította, tekintettel arra, hogy a felperes nem hivatkozott védett tulajdonságra.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [35] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és az alperes kötelezését 3 havi végkielégítés címén 1.276.440 forint, 50 nap felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 709.134 forint, sérelemdíj jogcímén 2.957.760 forint megfizetésére. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítását.
- [36] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem megfelelően állapította meg, az így megállapított tényállásból téves jogi következtetéseket vont le, a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványok, illetve az eljáró igazságügyi szakértő kompetenciájának hiányára vonatkozó bizonyítékait indokolatlanul mellőzte, ebből adódóan az ítélete megalapozatlan a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III törvény (Pp.) 206.§-a alapján.
- [37] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az azonnali hatályú felmondás azon indoka, hogy az alperes továbbra is jogszerűtlenül kötelezni kívánta a felperest egészségét veszélyeztető udvari munkák elvégzésére, nem állapítható meg.
- [38] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság **SZ.I.** 2017. március 14. napján kelt levelének tartalmát nem megfelelően értelmezte, és az alpereshez köthető **SZ.I.**, valamint **V.Z.** utólagos magyarázatokat tartalmazó tanúvallomását fogadta el perdöntő jelentőségűnek.
- [39]Érelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes 2017. június 14. napján kelt beadványában foglaltakat. Előadta, hogy az alperes az alapbetegségekkel tisztában volt, azt megelőzően, hogy nehéz fizikai munkára kötelezte. Hivatkozott arra, hogy a 2009. január 5-én megkötött munkaszerződések megállapodtak abban, hogy a munkáltató kifejezetten könnyített munkára alkalmazza, nehezet emelni, hidegben, esőben dolgozni, fűvet nyírni nem kell.
- [40] Előadta, hogy **T.L.** tanúként való meghallgatását azért indítványozta, mert ő el tudta volna mondani, hogy hány alkalommal zaklatta **SZ.I.**, mint a Felügyelő Bizottság tagja azzal, hogy miért van olyan magas jövedelme a felperesnek.
- [41] Továbbra is hivatkozott arra, hogy az alperes az Mt. 53.§ (3) bekezdése alapján írásban nem volt hajlandó rögzíteni a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás időtartamát. Tény, hogy külsős munkára az alperesnek vannak munkavállalói, de a felperest határozottan erőből, hatalmukkal visszaélve rendelték ki, és kötelezték a munka elvégzésére. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a

felperes 2017. szeptember 14-i beadványában foglaltakat érdemi indokok nélkül nem vette figyelembe. A felperes álláspontja szerint alappal hivatkozott az azonnali hatályú felmondásában arra a tényre, hogy a jövőben is a munkakörébe nem tartozó egészségi állapotát veszélyeztető munkavégzésre kívánták kötelezni, ezáltal jogszerűen szüntette meg a jogviszonyát.

- [42] A szakértő kompetenciájának hiányára való hivatkozását továbbra is fenntartotta. Előadta, hogy dr. **H. GY.** igazságügyi orvostan, egészségbiztosítás szakképesítéssel rendelkezik, foglalkozás-orvostanból 2017-ben szerzett képesítést, nem rendelkezik öt éves, a foglalkozás-orvostan területén megszerzett szakmai gyakorlattal. Dr. **L.SZ.** igazságügyi orvostan szakképesítéssel rendelkezik, Dr. **V.GY.P-nak** traumatológus és sebész szakképesítése van, kifejezetten igazságügyi foglalkozás-orvostan szakképesítéssel egyikőjük sem bír A felperes álláspontja szerint a fentiekben megjelölt szakértői véleményeket megfelelő szakértői kompetenciával nem rendelkező szakértők készítették, így azok nem fogadhatók el bizonyítékként.
- [43] A szakértői véleményeket aggályosnak tartotta a következők miatt is. A 2016. évben kialakult golfkönyökekkel kapcsolatban a szakvélemény arra hivatkozott, hogy az előzményekben már szerepelt a golfkönyök, tehát ez nem megerőltetés eredménye. Megítélése szerint ez az előadás elfogadhatatlan, hiszen a szakértői vélemény elején tisztázásra került, hogy 2015. novemberétől 2016. áprilisáig bezárólag történt a megerőltetés, ezt az időszakot kellett vizsgálni. Előadta, hogy a kiegészítő szakvélemény hemzseg a hibáktól, hiszen újonnan beszerezett orvosi dokumentációkra hivatkozik, de egyetlen újonnan beszerezett lelet sem került feltüntetésre. A Szakértői Intézet továbbá nem vette figyelembe dr. **B.CS.** háziorvos által nem rögzített reumatológiai leletet akként, mintha azok szerepelnének a háziorvos dokumentációjában. Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményekből nem megfelelő következtetéseket vont le, az alábbi megállapításokat nem megfelelően vette figyelembe: A 2018. június 27-én kelt 6377/2017. számú orvos (első) szakértői véleményben megállapításra került: „A gerincbetegség által fenntartott, vagy háttérben jelentkező tüneteket a kérdésben szereplő munkafolyamatok kiválthatják, illetve azok tartós és intenzív művelése gerinc állapotában további megbetegedéseket idézhetnek elő.”
- [44] A 2019. február 08-én 6377/2017. számú orvos szakértői kiegészítő szakvélemény szerint: „Akár munkavégzésből származó terhelés előbbi betegségek tüneteit fokozhatja, valamint a kéz túlterhelése, használata járhat az in- illetve izomgyulladás pl. golf-vagy teniskönyökkel, azaz átmeneti állapotrosszabbodással.”
- [45] A felperes indítványozta, hogy rendelje ki a másodfokú bíróság dr. **N.M.** igazságügyi foglalkozás-orvostan szakértőt, a beszerezett szakértői vélemények felül szakértése érdekében.
- [46] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

- [47] A fellebbezés nem alapos.

- [48] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a jogi álláspontjával is egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján.
- [49] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet kizárólag a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül.
- [50] A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:
- [51] A másodfokú bíróság vizsgálta a szubjektív és objektív határidők megtartását is, figyelemmel arra, hogy a felperes az ítélet megváltoztatását kérte, bár a fellebbezésben kifejezett indokolást nem terjesztett elő a határidők elmulasztása vonatkozásában. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az irányadó jogszabályi rendelkezések figyelembevételével az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a második, harmadik, negyedik felmondási indok vonatkozásában elmulasztotta a 15 napos szubjektív határidőt, mivel az általa megjelölt indokok 2016. április 28. napján kezdődő betegállományát megelőzően, a munkavégzésével összefüggésben keletkeztek. Az első felmondási indok azon részével, mely a keresőképtelenségét megelőzően végzett munkákra vonatkozott, szintén egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a felperes elmulasztotta a 15 napos szubjektív határidőt, mivel az udvari munkákat 2015. novemberétől, 2016. április 28-ig végezte.
- [52] Az azonnali hatályú felmondás azon indoka vonatkozásában, hogy a munkáltató udvari munkára is kívánta kötelezni, a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, miszerint az azonnali hatályú felmondás benyújtásáig nem született döntés arról, hogy a felperesnek milyen munkaköri feladatai lesznek a betegállományát követően. E körben megfelelően értékelte SZ.I. 2017. március 14-i levelének a tartalmát is. Az Mt. 14.§-a kimondja, hogy az e törvényben szabályozott megállapodás a felek kölcsönös és egybehangzó nyilatkozatával jön létre. Az Mt. kommentár szerint a felek akaratnyilatkozatának tartalmaznia kell azokat a lényeges kellékeket (tartalmi elemeket), amelyek szükségesek a kívánt cél eléréséhez. Miután a megállapodás létrejöttéhez a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozatára van szükség, a megállapodás létrejöttének folyamatában elengedhetetlen az együttműködés. A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:8.§ (1) bekezdése értelmében a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset összes körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság indokolásával, miszerint az alperes szándéka az volt, amennyiben a felperes egészségi állapota orvosi igazolással alátámasztva nem teszi lehetővé ezen feladatok ellátását, speciális foglalkozást igényel, akkor azt a foglalkoztatási hely, intézmény meghatározásánál figyelembe kívánják venni. A fenti levélből nem vonható le az a következtetés, hogy a felperest a munkáltató udvari munkára kívánta kötelezni, éppen ellenkezőleg az egészségi állapotának megfelelő munkakör felajánlását tervezte. A munkajogban a megállapodásoknak kiemelkedő jelentősége van, hiszen a munkaszerződés hozza létre a munkavállaló és a munkáltató közötti jogi kapcsolatot a munkaviszonyt, és az szintén megállapodás útján módosítható az Mt. 58.§-a alapján. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felek között a lényegesnek minősített kérdésben, azaz, hogy a felperesnek kell-e udvari munkát végeznie, és emiatt szükséges a

munkaszerződés módosítása, nem jött létre megállapodás. Ennek következtében az azonnali hatályú felmondás ezen indoka nem jogszerű, és a fellebbezési kérelem nem megalapozott.

- [53] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően a felperes 2017. június 14. napján kelt beadványában foglaltakat. A másodfokú bíróság ezen fellebbezési indok alapján is arra a következtetésre jutott, hogy a felek között nem jött létre megállapodás a munkaszerződés módosítása vonatkozásában, így a fellebbezési kérelem nem megalapozott.
- [54] A felperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság **T.L.**-t tanúként nem hallgatta meg. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint nem volt szükség **T.L.**-tanúkénti meghallgatására, figyelemmel arra, hogy az ügy eldöntése szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy **SZ.I.** ismerte-e a felperes munkaköri leírását.
- [55] A fellebbezés következő pontjával kapcsolatban is azt rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az alperesnek nem volt kötelessége rögzíteni a munkaszerződéstől eltérő foglalkozás időtartamát figyelemmel arra, hogy a munkaszerződés módosításában a felek nem állapodtak meg.
- [56] A felperes hivatkozott arra, hogy bár az alperesnek vannak munkavállalói külsős munkákra, ennek ellenére őt kötelezték ezen munkák elvégzésére. Az Mt. 53.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a munkáltató jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen vagy más munkáltatónál foglalkoztatni. Önmagában a munkaszerződésben meghatározott feladatokat meghaladóan más munkakörhöz tartozó tevékenység ellátása nem jelenti a munkaszerződés módosítását.
- V. Z.** műszaki csoportvezető a felperes közvetlen felettese tanúvallomásaiban előadta, hogy a felperes összesen két-három alkalommal vágott fűvet. Ugyanakkor, amikor a felperes négy órában az óvodában, négy órában az egészségházban dolgozott akkor nem adott utasítást neki arra, hogy fűvet nyírjon, udvari munkát végezzen, söprögessen, gyomláljon, mert volt udvaros gondnok. Amennyiben az udvaros nem győzte az utca karbantartását, akkor nyilván besegített a felperes, de ez alapvetően az udvaros feladata volt.
- SZ.I.** pedig tanúként elmondta, hogy mivel novemberben adták át a polgármesteri hivatalt, ezért a felperesnek csak egyszer kellett fűvet vágnia. A polgármesteri hivatal előtt pedig a közterületesek látták el az intézmény előtti sepregetést.
- V.Z.** beruházási osztályvezető tanúnyilatkozatában úgy nyilatkozott, nem tud arról, milyen rendszerességgel nyírta a fűvet a felperes, de erre ő nem adott utasítást. Egyébként a fűnyírási tevékenység nem volt jelentős a munkáltatónál.

A felperes tehát az elsőfokú eljárás során nem tudta bizonyítani, hogy egyrészt kifogásolta volna a pár alkalommal történt fűnyírási tevékenységet, másrészt, hogy ez rendszeresen megtörtént volna, ennek következtében a fellebbezési kérelem nem megalapozott.

A felperes kizárólag a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy ezen munkák elvégzését kifejezetten megaláztatás céljából, határozottan a hatalommal visszaélve rendelték. A felperes az azonnali hatályú felmondásában ilyen indokot nem jelölt meg, ezért annak jogszerűsége elbírálásakor nem lehetett figyelembe venni, a felmondás ugyanis további indokkal nem bővíthető. Ezt támasztja alá az MK. 95. számú állásfoglalás is, miszerint nincs helye új felmondási okok bizonyításának, amelynek

közlése a felmondásban nem történt meg. Figyelemmel arra, hogy a felperes a felmondásban a megaláztatásra, illetve a hatalommal történő visszaélésre nem hivatkozott, ezért a fellebbezést sem lehetett elbírálni ebben a körben.

- [57] A felperes a fellebbezésében sérelmezte, miszerint a bíróság érdemi indokok nélkül nem vette figyelembe a 2017. szeptember 14-i beadványában foglaltakat. A felperes ezen beadványában az egészségi állapotával, illetve a munkaszerződésének módosításával kapcsolatos megérzéseit rögzítette, valamint az általa lefolytatott beszélgetést **Sz.I.-val** és **V. Z.**nal. A másodfokú bíróság ezen fellebbezési indok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a hivatkozott két személlyel történt beszélgetések nem támasztják alá, hogy a felek között a munkaszerződés módosítására vonatkozóan egyeztetés történt, és a megállapodás létrejött volna, illetve, hogy a munkáltató utasítást adott az udvari munkavégzésre. Nem helytálló a felperes azon előadása, miszerint valótlan állítás az, hogy az alperesnek nem volt információja arra vonatkozóan, hogy a felperes mikor fog munkába állni, hiszen éppen a hivatkozott 2017. március 14-i levélből megállapítható, hogy a munkáltatónak nem volt tudomása a felperes egészségügyi állapotáról, valamint arról sem, hogy mikor szándékozik munkába állni. Egyébként a meghallgatott **V. Z.** tanú előadta, hogy a felperes sem szóban, sem telefonon nem kereste meg azzal kapcsolatban, hogy a betegállományát követően visszajönne dolgozni. továbbá azt sem kérdezte meg tőle, hogy a jövőben milyen munkát kell végeznie. **SZ.I.** pedig előadta, hogy nem tudja pontosan megmondani, hogy a felperes mikor és kinek jelezte először, hogy a betegállományából vissza akar jönni dolgozni.
- [58] A szakértői kompetencia vonatkozásában a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte dr. **N.M.** igazságügyi foglalkozás-orvostani szakértő kirendelését.
- [59] A felek kérelmére az elsőfokú bíróság orvosszakértői bizonyítást rendelt el, amelynek lefolytatására a ... Intézetet rendelte ki. Az Intézet a szakvéleményét előterjesztette 2018. június 29-én, melyet dr. **H.Gy.** igazságügyi orvosszakértő foglalkozás-orvostan szakorvos és dr. **L.SZ.** igazságügyi orvosszakértő készítette el. A kiegészítő szakvéleményt szintén a Intézetet készítette el, melyet aláírt dr. **V.GY.** igazságügyi traumatológiai szakértő és dr. **K.É.** igazságügyi orvosszakértő. A szakvélemény második kiegészítését dr. **H.Gy.** igazságügyi orvosszakértő készítette el. A szakértői véleményt tehát az igazságügyi orvosszakértői névjegyzékben szereplő dr. **V.GY.**, dr. **H.GY.A.**, dr. **K.É.**, valamint dr. **L.SZ.** készítette el. Dr.**H.Gy.** igazságügyi orvostan egészségbiztosítás foglalkozás-orvostan szakképesítésre vonatkozó továbbképzési kötelezettségét teljesítette, foglalkozás-orvostan szakképesítéssel rendelkezik.
- [60] A Pp. 177. § (1) bekezdése kimondja, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléshez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Az irányadó kúriai állásfoglalások szerint a szakértő véleménye csak azon a szakterületen értékelhető, melyben kompetenciával rendelkezik (BH.2016.126; BH2020.161.). Az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006.(II.27.) IM rendelet 3.§-a kimondja, hogy a névjegyzékbe az vehető fel, aki a névjegyzékbe való felvételi vagy a szakterület kiterjesztése iránti kérelmét a mellékletekben felsorolt szakterületek valamelyikére nyújtja be, és - az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvényben foglalt egyéb feltételek teljesítése esetén - a szakterülethez kapcsolódó képesítési, valamint az e rendeletben előírt egyéb feltételek teljesítését igazolja. Figyelemmel arra, hogy a szakértői véleményt a névjegyzékben szereplő

igazságügyi orvosszakértők készítették el, köztük dr.**H.Gy.** foglalkozás-orvostan szakképesítéssel is rendelkezik, így megalapozatlan a felperes fellebbezési kérelme a szakértői kompetencia vonatkozásában.

- [61] A felperes a fellebbezésében hivatkozott a szakértői véleményekben fellelhető ellentmondásokra. A másodfokú bíróság ezzel kapcsolatosan a következőket állapította meg. A szakértői véleményben egyértelműen szerepel, hogy a felperes állapotát 2015. őszétől 2016. április 28-ig kell vizsgálni, mely rögzítésre került az „Előzmény” részben. A szakértői vélemény éppen a következőket tartalmazza: „....Azt megelőzően kelt orvosi dokumentumok hiányában nem igazolható a golfkönyök kérdéses időszak előtti megjelenése, kialakulása, így nem zárható ki, hogy ezen állapot a kérdésben szereplő időszakban végzett munkavégzéssel összefüggésben jött létre, amennyiben az alkar hajlító izmainak huzamosabb idejű, intenzív igénybevételével járó munkavégzés is bizonyítható.” Tehát a szakvélemény éppen arra hivatkozott, hogy a golfkönyökkel kapcsolatban nincs előzményi dokumentum. Ugyanakkor a szakértői vélemény szerint a golfkönyök kialakulása, vagy az idült gerincbetegség hátterében megjelenő panaszok nem tekinthetők foglalkozási megbetegedésnek.
- [62] A felperes előadta, hogy a kiegészítő szakvélemény hemzseg a hibáktól, de azokat pontosan nem jelölte meg. Előadta, hogy a kiegészítő szakértői vélemény hivatkozott az újonnan beszerzett dokumentációkra, de egyetlen újonnan beszerzett lelet sem került feltüntetésre. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság felhívta a szakértői intézetet, hogy az iratokat - kiegészítve a ... Szakorvosi Rendelőintézet és a házi orvos 2018. október 3. napján kelt igazolásával - tanulmányozza át és adja meg a kiegészítő szakvéleményét. Ennek következtében téves a felperes előadása, miszerint nem került új dokumentum csatolásra a szakértőnek figyelemmel arra, hogy a Rendelőintézet által megküldött dokumentumok is áttanulmányozásra kerültek a kiegészítő szakvélemény elkészítése kapcsán.
- [63] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Szakértői Intézet nyilvánvalóan nem vehette figyelembe, hogy dr. **B.CS.** házi orvos rögzített-e a reumatológiai leleteket, de ezen leletek viszont becsatolásra kerültek az orvosi iratokhoz, és azokat is értékelve készült el a kiegészítő szakvélemény.
- [64] A másodfokú bíróság nem értett egyet a fellebbezés azon előadásával, miszerint az elsőfokú bíróság nem megfelelő következtetéseket vont le az alábbi szakértői megállapításokkal kapcsolatban: „A gerincbetegség által fenntartott, vagy a hátterében jelentkező tüneteket a kérdésben szereplő munkafolyamatok kiválthatják, illetve azok tartós és intenzív művelése a gerinc állapotában további betegségeket idézhetnek elő.” A 2019. február 08-án keletkezett kiegészítő szakvélemény szerint (Helyesen a 2019. 08.18-i szakvéleményben található): „Akár munkavégzésből származó terhelés előbbi betegségek tüneteit fokozhatja, valamint a térd túlterhelése, használata járhat ín- illetve izomgyuladással, pl. golf- vagy teniszkönyökkel, azaz átmeneti állapotrosszabbodással.” A felperes a szakvéleményből, illetve a kiegészítő szakvéleményből csupán kiragadt egy-egy megállapítást, de nem volt figyelemmel arra a végső szakértői véleményre, miszerint a szakértői bizonyítás eredményeként megállapítható volt, hogy a fentiekre tekintettel a golfkönyök kialakulása, vagy az idült gerincbetegség hátterében megjelenő panaszok nem tekinthetők foglalkozási megbetegedésnek.

- [65] A 2019. február 08-án kelt 6377/2017. számú kiegészítő szakvélemény pedig rögzítette, hogy fűnyírógéppel végzett többszöri fűnyírás, hidegben végzett gyomlálás és a könyökben, illetve a gerincben kialakult betegségek nem tekinthetők foglalkozási megbetegedésnek, a felperes nem szenvedett foglalkozási eredetű egészségkárosodást.
- [66] A 2019. augusztus 18-án kelt második kiegészítő szakvélemény tartalmazta a következőket: „A 2015. november hó és 2016. április 28. közötti megközelítőleg féléves munkavégzés szakértőileg értékelhető egészségkárosodást, foglalkozási eredetű mozgásszervi megbetegedést felperesnél nem alakított ki tekintettel arra, hogy átmeneti állapotrosszabbodás egészségkárosodás alapjául nem szolgál, továbbá a sok ízületet érintő folyamat sorsszerű betegségek mellett szól, ezek önmagukban indokolják a megállapított mozgásszervi károsodást. Foglalkozási megbetegedés fennállását megállapítani nem lehetett. A mozgásszervi eredetű egészségkárosodás és a munkavégzés között még részleges ok-okozati összefüggés sem állapítható meg. A golfkönyök 2016. április 28-án okozhatott helyi (kéz, kar) tüneteket, ami legfeljebb 2-3 hétig nyugalomba helyezést, a kar pihentetését, helyi kezelést indokolhatott. Ezen diagnózis azonban az ezt követő táppénzes állományba tartást nem magyarázza. Tekintettel arra, hogy a perbeli munkavégzés egészségi állapotára tartós hatást nem gyakorolt, egészségkárosodást nem hozott.”
- [67] A fentiek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy szükségtelen dr.N.M. igazságügyi foglalkozás-orkostan szakértő kirendelése a másodfokú eljárás során is, figyelemmel arra, hogy a szakértői vélemény és a kiegészítő szakvélemények egyértelműek, megalapozottak voltak és azokból megalapozott véleményt lehetett hozni a felperes egészségi állapotára vonatkozóan. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a Pp. alapján nem lehetséges a szakértői vélemények „felülszakértése”, melyre a felperes hivatkozott. Amennyiben a szakértői vélemények egymással ellentétesek, ellentmondóak, akkor a szakértői vélemények közötti ellentét feloldása szükséges a Pp.182. § (3) bekezdése alapján, de arra nincs mód, hogy másik szakértői véleményt „felülszakértse” az előzőleg kirendelt szakértő véleményét (Pp. 183.§(2) bek.).
- [68] A felperes a fellebbezésében sérelemdíj jogcímén 2.957.750 forint megfizetését kérte. Az elsőfokú eljárás során előterjesztett kereset szerint a sérelemdíj két részből tevődött össze, az egyik az egészségsérelem, a másik pedig az egyenlő munkáért egyenlő bért megsértése volt. A felperes a fellebbezésében bár konkrétan nem hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének az egyenlő munkáért egyenlő bér megsértésével összefüggésben hozott döntését is sérelmezi, de az egész ítélet megváltoztatását kérte, így a bíróság vizsgálta a sérelemdíj ezen részét is. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával figyelemmel arra, hogy a felperes nem hivatkozott védett tulajdonságra, ezért megalapozott volt az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvének megsértésével összefüggésben előterjesztett sérelemdíj iránti igény elutasítása. A 4/2017. (XI.28.) KMK vélemény az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről kimondta, hogy „az egyenlő munkáért egyenlő bért” elvét az egyenlő bánásmód követelmény rendszerén belül lehet értelmezni. Védett tulajdonság, illetve hátrány megjelölése, valószínűsítése nélkül az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvének sérelme nem állapítható meg.

Záró rész

- [69] A fellebbezési eljárásban pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a bíróság a Pp. 87.§ (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd díját 100 %-ban az állam viseli, valamint az illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli. A bíróság a pervesztes felperest a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség viselésére, amelynek összegét az ügyvédi munkadíj mértékéről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján állapította meg, melynek során mérlegelte, hogy az alperes a tárgyalást megelőzően írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő, és egy tárgyalás megtartására került sor.
- [70] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 233.§-a zárja ki.

Budapest, 2020. október 06.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Mihalics Klaudia s.k.
bíró